

Győri Ítéltábla
Pf.V.20.010/2013/6. szám

A Győri Ítéltábla a Dr. Kovács Eszter Ügyvédi Iroda által képviselt **felperesnek** jogtanácsos által képviselt által képviselt **alperes** ellen bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti perében a Szombathelyi Törvényszék 2012. november 19. napján kelt 17.P.20.306/2012/18. számú ítélete ellen a felperes részéről 19. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A felmerült 71.800 (hetvenegyezer-nyolcszáz) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében a felperesnek a Pp. 2.§ (3) bekezdésére, a Ptk. 339.§ és a 349.§-ra alapított kártérítés iránti keresetét, - amelyben az alperest 400.000,- Ft nem vagyoni, 198.000,- Ft vagyoni és a személyiségi jogsértés miatt 300.000,- Ft nem vagyoni kártérítés megfizetésére kérte kötelezni, - elutasította. Megállapította, hogy 53.880,- Ft eljárási illetéket az állam viseli.

Határozata indokolása szerint alaptalan a felperes azon kereseti kérelme, hogy az alperes azáltal, hogy a perben nem megfelelő kompetenciával rendelkező szakértőt rendelt ki a felperest érintő vizsgálatok elvégzésére, megsértette volna a személyiségi jogait, becsületét, emberi méltóságát. Az emberi méltóság megsértése akkor valósul meg, ha a személyt nem önbecsülésének, az emberi érintkezési normák követelményének megfelelő elbánásban részesítik, különösen, ha emberi mivoltát megalázzák, vagy hátrányos helyzetbe hozzák. A töretlen bírósági gyakorlat értelmében az emberi becsület, méltóság sérelme nem állapítható meg, ha a bírósági döntés nem felel meg a jogszabályoknak. Hangsúlyozta, hogy a kirendelt szakértő kompetenciájának vizsgálata az alapeljárásban résztvevő bíróság hatáskörébe tartozik. A bizonyítékok értékelése során, az alapügy érdemében hozott határozat indokolásában kell erre kitérnie a bíróságnak.

Utalt arra, hogy **"A"** igazságügyi pszichológus szakértő kirendelésére maga a felperes tett indítványt. Önmagában az a felperesi hivatkozás, hogy nem megfelelő szakterületen eljáró szakértő került kirendelésre, személyiségi jogvédelmi igényt nem alapozhat meg. A felperesnek azt kellett volna bizonyítania, hogy a személyiségének lényegét alkotó tulajdonságok és ismérvek miatt történt jogsértés, azaz az intézkedések kifejezetten a felperes személyére tekintettel történtek.

A felperes kereseti kérelmének második iránya körében úgy foglalt állást, hogy a felperes alaptalanul kérte a tisztességes eljáráshoz való joga megsértésének megállapítását. A Pp. 2.§ (1) bekezdésében meghatározott, a per tisztességes lefolytatásához való jog a bírósággal szemben azt a követelményt támasztja, hogy az eljárás vezetése a Pp. előírásainak megfelelően történjen. A Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.22.220/2011/4. számú

határozatára utalással kifejtette, hogy a tisztességes eljárás követelménye akkor sérül, ha a felek részére az esélyegyenlőség, a törvényesen felállított, független és pártatlan bírósághoz, a tárgyalás igazságosságához fűződő jog sérült. A Pp. 2.§ (3) bekezdésének alkalmazására - amely az eljárási alapjogok megsértése esetére a hátrányt illetően vélelmet állít fel - a polgári eljárási szabályok megsértése esetén van lehetőség. A törvényszék azon felperesi hivatkozásra, hogy az alapperben az alperesi elfogultsági kifogásnak vizsgálat nélküli megfelelése történt, kifejtette, hogy a kifogásról a Veszprém Megyei Bíróság az arra előírt rendben döntött, és részletesen megindokolta, miért került más bíróság kijelölésre, és jelentőséget tulajdonított annak is, amikor az eljáró bíróság jelentett be elfogultsági kifogást. Megjegyezte, hogy a Római Egyezmény 6. cikkében foglalt követelmény (a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság hozzon határozatot a polgári jogok és kötelezettségek tárgyában) valósult meg azáltal, hogy a Veszprém Megyei Bíróság az ügy elbírálására más helyi bíróságot jelölt ki.

A nem megfelelő kompetenciával rendelkező pszichológus szakértő kirendelésére vonatkozó felperesi hivatkozás, mivel az a per érdemére tartozó kérdés, az eljárási jogszabálysértésre tekintettel megállapítható tisztességes eljáráshoz való jog megsértését nem alapozza meg.

Kifejtette, a törvényszék azon eljárása, hogy az 59. számú végzés ellen elkéshten előterjesztett alperesi fellebbezést a másodfokú bírósághoz felterjesztette, nem értelmezhető eljárási jogszabálysértésként. A Pp. 237.§ és 240.§-aira történt hivatkozással rögzítette, ha az elsőfokú bíróság a fellebbezést nem utasítja el, úgy azt a másodfokú bíróságnak kell megtennie.

Nem jogszabálysértő az sem, hogy a 2008. március 31. napjára tűzött személyes meghallgatásra szóló idézésben megtévesztő ítéltábla utalás történt. Amennyiben a személyes meghallgatásra szóló idézés formanyomtatványon történik, akkor azon feltüntetésre kerül a bíróság/ítéltábla megnevezés. E nyomtatványon az ítéltábla az adott eljárási rendben megfelelően nem értelmezhető, az csak a bíróságra vonatkozhat, mert a felperes által indított perbíróság előtt volt folyamatban és nem az ítéltábla előtt.

A törvényszék a felperes azon nyilatkozatára figyelemmel, hogy jelen perben az ésszerű időn belüli eljáráshoz való joga megsértését nem érvényesíti (9. számú irat), nem vizsgálta az eljárási határidők esetleges késedelmét ("B" és "C" tanúk meghallgatása).

Megállapította, hogy az alperes olyan eljárási jogsértést nem követett el, amelyre tekintettel a felperes tisztességes eljáráshoz való joga sérült volna.

A vagyoni és nem vagyoni kártérítés körében kifejtette, hogy a bírósági jogkörben okozott kár megtérítésére csak akkor kerülhet sor, ha a kártérítés általános és különös feltételei adóttak. Az általános feltételek (jogellenes magatartás, kár, kettő közötti okozati összefüggés) bizonyítása a károsultat terheli. Az eljáró bíróság téves jogszabály értelmezése, a bizonyítékok téves értékelése önmagában felróható magatartást nem valósít meg. Az eljárás során a felperes jogellenes magatartásként ugyanazon eljárási cselekményre hivatkozott, mint a Pp. 2.§ (3) bekezdése szerinti tisztességes eljáráshoz fűződő jog megsértése esetén. A törvényszék álláspontja szerint azonban az alperes jogszabálysértést nem követett el, így jogellenes magatartást sem valósított meg. A kártérítési felelősség megállapításához nem elegendő valamely eljárási, vagy anyagi jogszabály megsértése, szükséges a felróhatóság is. A felperes az alperes felróható jogellenes magatartására nem hivatkozott, ezért a kártérítési igénye jogalapjában alaptalan. Mivel a felperes az alperes felróható jogellenes magatartását bizonyítani nem tudta, a törvényszék a kártérítés egyéb elemeit nem vizsgálta.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes fellebbezést terjesztett elő, amelyben elsődlegesen annak megváltoztatásával a keresetnek történő helyt adást, másodlagosan annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Változatlanul fenntartotta, hogy a bontóperében a Veszprémi Városi Bíróság tisztességtelenül járt el, és ezzel megsértette a bíróság pártatlanságának követelményét. Máig tisztázatlan az eljáró bíró elfogultságának oka és keletkezésének ideje. Tisztességtelen, hogy a volt házastárs elfogultsági indítványa kivizsgálásra nem került, annak eredményéről, a döntés okairól a felperes tájékoztatást nem kapott. Megalapozatlan az az elsőfokú megállapítás, hogy az alperes az elfogultsági kifogásról az arra előírt rendben döntött, és a döntését részletesen megindokolta.

A fegyverek egyenlőségének elvét sértette meg az alperes a megtévesztő módon kiállított idéző végzéssel. Emiatt joggal feltételezte a felperes, hogy a veszprémi bíróság helyiségében az ítélőtábla jár el egy másodfokú jogorvoslati eljárás során. Nem derült ki az idézésből, hogy a házastársa által kért ideiglenes intézkedés iránti kérelem elbírálása miatt idézték. Tisztességtelen, hogy ezt a kérelmet a hétfői napra eső személyes meghallgatást megelőző pénteki napon kézbesítették a részére, így bár a tárgyalási időköz megtartásra került, de felkészülésre, jogi képviselő meghatalmazására a késői kézbesítés miatt nem volt lehetősége.

Az esélyegyenlőség, a tárgyalás igazságosságához fűződő jog megsértését jelentette, hogy az ideiglenes intézkedés alapját képező, a gyermekeket felperestől elszakító vádak tisztázására indítványozott tanúkat a bíróság csak 3 év elteltével idézte meg.

A tanúk késedelmes meghallgatásával az alperes nem az eljárás ésszerűtlen elhúzódását idézte elő, hanem a felperes védekezéshez, esélyegyenlőséghez való jogát hiúsította meg. Tisztességtelen, hogy a Pp. 185.§-a szerinti kötelezettsége ellenére nem szankcionálta a megidézett tanúk megjelenésének elmaradását.

Nem helytálló az az elsőfokú érvelés, hogy a szakértő kirendelése a per érdemére tartozó kérdés, mert a szakértő kirendelése a bíróság eljárásjogi, pervezetési feladata. A felperes személyiségét sérti, hogy a személyisége lényegét képező családi és magánéleti részleteket a bíróság hibájából inkompetens szakértő előtt kellett feltárni.

Az eljáró bíróság „rosszhiszeműen” felperes írásbeli figyelmeztetése ellenére döntött az iratok felterjesztése és a tárgyalás elhalasztása mellett.

Mindezek alapján megállapítható, hogy az alperes a fenti esetekben jogellenesen járt el. A deliktuális felelősségi rendszer értelmében a felróhatóságot nem a károsultnak kell bizonyítania, hanem a károkozónak kell annak hiányát igazolnia.

Emellett a törvényszék nem tett eleget a Pp. 221.§-a szerinti indokolási kötelezettségének, mert a 2012. szeptember 23-án benyújtott kereset kiegészítésben előadott eljárási szabálysértéssel kapcsolatos álláspontját nem indokolta meg.

A másodfokú eljárásban megtartott fellebbezési tárgyaláson a fellebbezési érvelését az időközben tudomására jutott, "D" szakértő kirendelése körében szerzett információkkal egészítette ki. Előadta, hogy a TASZ - 2013. nyári - vizsgálati megállapításai azt támasztják alá, hogy az alapügyben első fokon eljáró bírónő tisztában volt a szakértő azon nézetével, hogy egy anyától csak akkor javasolja elvenni a gyermekeket, ha az anyai szerepre alkalmatlan. Ezen nézet elfogadásával a felperes apa nemiségével szembeni diszkrimináció nyilvánul meg. A vizsgálati anyag szerint az eljáró bíró több családjogi ügyben is kirendelte ezt a szakértőt, aki megfelelő kompetenciával nem rendelkezik. Kiemelte, hogy az eljárási cselekmények elhúzódása a tárgyalás igazságossága elvének megsértését is alátámasztja. E körben a felperes azt kifogásolta, hogy az alapperben eljáró

bíróság következetesen kedvezőbb, rövidebb határidőn belül tett eleget az alperesi indítványoknak, mint felperes esetében.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az érdemben helyes elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Érvelése szerint a fellebbezési kérelem valamennyi előadott indokával a törvényszék érdemben foglalkozott, a felperes által előadottakkal ellentétes álláspontját az irányadó anyagi és eljárási jogszabályok rendelkezéseinek megfelelően indokolta.

A felperes fellebbezése az alábbiak szerint nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást teljes körűen lefolytatta és az eljárás adatait a Pp.206.§-ában foglalt elveknek megfelelően értékelve megalapozott tényállást állapított meg. Az ebből levont jogi következtetésével és az ítélet indokolásában foglaltakkal az ítéltábla az alábbi kiegészítéssel értett egyet.

Az ítéltábla a másodfokú tárgyaláson előterjesztett fellebbezés indokolás módosítására figyelemmel elsődlegesen azt vizsgálta, megállapítható-e az alperes részéről „az apa nemiségével szembeni diszkrimináció”.

E körben a felperes arra hivatkozott, hogy a TASZ a Veszprém Megyei Bíróságon 2013.nyarán több családjogi ügyet érintően folytatott le vizsgálatot, amelyekben "D" volt az eljáró szakértő. Ezen információról az elsőfokú ítélet meghozatalát követően szerzett tudomást. Előadta, hogy írásbeli bizonyítékot csatolni nem tud és további bizonyítás iránti indítványa nincs.

Az ítéltábla álláspontja szerint a felperes által hivatkozott vizsgálat eredménye elvileg a Pp.235.§./1/ bekezdése alapján a másodfokú eljárásban befogadható lenne, mivel ezen vizsgálat lefolytatására az elsőfokú ítélet meghozatalát követően került sor és erről a tényről a felperes ezt követően szerzett tudomást. Ugyanakkor a fentiek bizonyítása a Pp.164.§./1/ bekezdése értelmében a felperest terhelte. Ezen bizonyítási kötelezettségének azonban nem tett eleget, hiszen kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy további bizonyítás iránti indítványa nincs. Ezért az ezzel kapcsolatos felperesi érvelés bizonyítottság hiányában alaptalan.

Ezt követően az ítéltábla azt vizsgálta, hogy a felperes az elsőfokú eljárásban kereseti kérelmét az ésszerű időn belüli eljáráshoz való jog megsértésére, a tisztességes eljáráshoz való joga megsértésére alapította-e, illetve hogy jelen perben csak a tisztességes eljáráshoz való jog megsértését sérelmezte-e.

Az ítéltábla a felperesi 9.sorszámú keresetmódosítás III.pontjában kifejtettekre, illetve a másodfokú tárgyaláson előadott fellebbezési érvelésre figyelemmel arra az álláspontra helyezkedett, hogy a felperes keresetét a per tisztességes lefolytatásához fűződő joga, ezen belül az un. igazságosságához való joga megsértésére alapította. A fellebbezési tárgyaláson egyértelműen úgy nyilatkozott, hogy az ésszerű időn belül történő befejezéshez való jog sérelmére jelen perben nem hivatkozik, e vonatkozásban nem kíván jelen perben igényt érvényesíteni. Ezért az ítéltábla a fellebbezést a tisztességes eljárás lefolytatásához való jog szerint bírálta el.

A Pp.2.§./3/ bekezdésében írt kárfelelősség akkor állapítható meg, ha a 2.§./1/ bekezdésében írt alapelvek miatt szenvedtek sérelmet, hogy a bíróság akár mulasztással közvetlenül, akár valamely számára kötelező szabály megsértésével megsértette a tisztességes eljárást biztosító eljárási alapelveken nyugvó szabályokat. A Pp.2.§./3/ bekezdés utolsó mondata szerint a kártérítés megállapítását nem zárja ki, ha a bíróság nevében eljáró személynek az okozott jogsérelem közvetlenül nem felróható.

A feleknek a pereknek a tisztességes lefolytatásához való joga alkotmányos alapjog, de ez a jog - ha csorbul is - nem érinti a személyiség életminőségét, nem akadályozza a személyiség megvalósulását.

Ez azt jelenti, hogy a bíró aktívan örködik a fair eljárás követelménye felett, de a felekkel szembeni arányokat nem téveszti el, tehát a felperes és az alperes egyenlő esélyekkel vegyen részt a perben.

Az Alkotmány szövegezése megkerülhetetlenné teszi az igazság fogalmát. Az igazság processzuális és materiális értelemben is tekinthető, de nem kétséges, hogy az állam mint szabályozó szerv felelőssége reálisan az eljárási, azaz a processzuális igazság fenntartásáért állhat fenn.

Az emberi méltóság fogalmát sem az Alkotmány 54.§-a, sem a Ptk.76.§-a nem határozza meg. Az Alkotmánybíróság az emberi méltósághoz való jogot az un. „általános személyiségi jog” egyik megfogalmazásának tekinti, melyet a bíróságok is minden esetben felhívhatnak az egyén autonómiájának védelmére, ha az adott tényállásra konkrét, nevesített alapjogok egyike sem alkalmazható. Az általános személyiségi jog az ember értékminőségének a kifejeződése (34/1992.VI.1.) AB. határozat).

A polgári jog által biztosított személyiségvédelem körében az ember személyiségét alkotó lényegi tulajdonságok és ismérvek összessége jelenti az emberi méltóságot és (külön nevesített személyiségi jogok hiányában) a személyiséget ebben a vonatkozásban ért támadás ad csak alapot az emberi méltóság sérelme miatti, személyiségi jogvédelemre. (BH.2008/12.)

Ezt követően az ítéltábla a felperes által előadott egyes eljárásjogi sérelmek vonatkozásában külön-külön vizsgálta, hogy megvalósult-e a fair eljárás sérelme, vagy sem.

E körben a felperes elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a Veszprémi Városi Bíróság a P.20.611/2007.számú perben a 2008.március 31.napjára kitűzött személyes meghallgatásra vonatkozó idézést a jogi képviselője 3 nappal a kitűzött időpont előtt kapta meg, így arra megfelelően felkészülni nem tudtak.

Az ítéltábla a Veszprémi Városi Bíróság P.20.611/2007.számú iratainak tartalma alapján tényként állapította meg, hogy az eljáró bíró 2008.március 19.napján tűzte ki a személyes meghallgatás időpontját 2008.március 31.napjára, akként, hogy a tárgyalási időközt 3 napra leszállította. Az is tényként állapítható meg, hogy a felperes - aki a per ezen szakaszában jogi képviselővel járt el - az idézést 2008.március 21.napján vette át, míg a képviselője részére megküldött iratok 2008.március 25.napján „nem kereste” jelzéssel érkeztek vissza a bíróság részére. Ezt követően a bíróság ismét kézbesítette a felperesi

jogi képviselő részére az idézést, illetve az ideiglenes intézkedés iránti kérelmet, amelyet a felperes képviselője 2008.március 28. napján vett át.

A fentiek alapján nem megalapozott a felperes azon álláspontja, hogy ő a meghallgatásra felkészülni nem tudott, hiszen a meghallgatást megelőzően 10 nappal korábban személyesen átvette az idézést, így lehetősége volt arra, hogy konzultáljon jogi képviselőjével.

A felperes jogi képviselője részére is határidőben kiadásra került az idézés és az ideiglenes intézkedés iránti kérelem.

Az első kézbesítés „nem kereste” jelzéssel érkezett vissza, ezt követően a bíróság azonban ismételten kézbesítette a képviselő részére az iratokat.

Ezért az ítéletábra megítélése szerint az alperes részéről eljárási szabálysértés nem történt, az alperes a jogszabályi előírásoknak megfelelően járt el, és a felperesi képviselő magatartása miatt történt az iratok későbbi átvétele. A felperes nem volt elzárva jogai gyakorlásától, az alperessel egyenlően gyakorolhatta eljárási jogait.

A felperes hivatkozott arra is, hogy az elsőfokú bíróság tisztességtelenül és rosszhiszeműen járt el, amikor figyelmeztetése ellenére a fenti számú per alperesének 63.sorszámú elkésett fellebbezését nem utasította el, hanem azt felterjesztette a másodfokú Veszprém Megyei Bíróságra.

E körben a már fentebb meghivatkozott számú per adatai alapján tényként állapítható meg, hogy a Veszprémi Városi Bíróság 59.sorszám alatt ideiglenes intézkedést hozott, amely ellen ezen per alperese 63.sorszám alatt 2008.december 22.napján fellebbezést nyújtott be. Ezen 63.sorszámú fellebbezés nem vitásan elkésett, hiszen az alperes az 59.sorszámú végzést 2008.december 3.napján vette át. Ugyanakkor az is megállapítható, hogy az alperesi fellebbezés benyújtását követően a korábbi indítványra tett városi bírósági megkeresésére 64.sorszám alatt a **"Város"1 Rendőrkapitányság** Közrendvédelmi Osztálya megküldte a 2008. december 23-i eseménnyel kapcsolatos jelentést, majd a felperes 65.sorszám alatt részletes előkészítő iratot és bizonyítás iránti indítványt terjesztett elő, illetve 66.sorszám alatt **"E"** tett írásbeli nyilatkozatot, míg a felperes 67.sorszám alatt kérte a **"Város"1 Rendőrkapitányságtól** a 2008.december 24-i intézkedéssel kapcsolatos jelentés beszerzését.

A felperes a 68.sorszámú fellebbezési ellenkérelmében - amelyet 71., illetve 73.sorszám alatt kiegészített - kérte, hogy a városi bíróság „az iratokat csak a per tárgyalását követően terjessze fel a másodfokú bíróságra, hogy a tárgyalás 2009. január 26-án megtartható legyen, ne kelljen azt iratok hiányában elhalasztani”.

Ezt követően pedig a Veszprém Megyei Bíróság a 2.Pkf.20.065/2009/7. számú végzésével az alperes 63.sorszámú fellebbezését hivatalból elutasította, mivel az 2009. február 17-én elkésett, az iratok 2009.március 9-én érkeztek vissza az elsőfokú bíróságra.

Az elsőfokú bíróság a 68.sorszám alatti ellenkérelem ellenére nem vitásan a 68/II.sorszámú végzésével (2009.január 16.napján) a 2009.január 26.napjára kitűzött tárgyalást elhalasztotta azzal, hogy a tárgyalás folytatására az iratok visszaérkezése után

tűz új határnapot, és egyúttal intézkedett a felperes által 67.sorszám alatt indítványozott irat beszerzése iránt.

Az ítéletábra álláspontja szerint ezen tárgyalás elhalasztása nem sértette a „fegyveregyenlőség” elvét, hiszen ez mindkét peres felet érintette, továbbá a felperes egyéb bizonyítási indítványa teljesítésre került.

Ugyanakkor az elsőfokú bíróság által is meghivatkozott Pp.240.§./1/ bekezdése értelmében ha az elkésett fellebbezést az elsőfokú bíróság a Pp.237.§-a értelmében nem utasítja el, úgy a másodfokú bíróság joga az elutasító végzés meghozatala. Ez eljárási szabálysértést nem valósít meg.

A felperes a tisztességes eljáráshoz való joga sérelmeként hivatkozott arra is, hogy az általa bejelentett tanúkat az alperesi bíróság csak jelentős késedelemmel hallgatta meg, míg a volt házastársa által bejelentett tanúbizonyítási indítványnak rövid határidőn belül tett eleget.

A P.20.611/2007.számú per adatai alapján tényként megállapítható, hogy a bíróság 2008.november 3.napjára tűzött ki tárgyalási határnapot, melyre idézni rendelte a peres feleket, a jogi képviselőket és a szakértőt.

Ezt követően a felperes 2008.szeptember 19.napján 51.sorszám alatt észrevételeket és bizonyítási indítványt terjesztett elő, melyben "F" védőnő és "C" törzsőrmester, "B" és "G" meghallgatását kérte. Ezen tárgyaláson meghallgatásra került "H" szakértő és a tárgyalás 13 órától 17 óráig tartott. Az 54.sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv adatai szerint a bíróság a tárgyalást elhalasztotta 2009.január 26.napjára és további bizonyítást is fogantatosított, többek között idézni rendelte a felperes 51.sorszámú iratában megjelölt személyeket tanúként.

Ezt követően az elsőfokú bíróság az 59.sorszám alatt meghozott végzésében ideiglenes intézkedéssel szabályozta a felperes és a perbeli gyermek közötti kapcsolattartást. Ezen végzés ellen az alperes fellebbezéssel élt, a felperes pedig a végzés helybenhagyását kérte.

Az alperesi fellebbezés elbírálása érdekében az elsőfokú bíróság az iratokat felterjesztette a Veszprém Megyei Bíróságra, ahol az elkésett fellebbezést 2009. február 17.napján kelt Pkf.20.065/2009/7.sorszámú végzéssel elutasította, de az iratok az elsőfokú bíróságra csak 2009.március 9.napján érkeztek meg.

Ezt követően a városi bíróság 2009.április 7.napján 2009.június 9.napjára tárgyalást tűzött ki (75/I.sorszámú végzés). Egyben a 75/II.sorszámú végzésével felhívta a feleket, hogy esetleges további bizonyítás iránti indítványukat terjesszék elő.

A 2009.június 9.napján megtartott tárgyaláson (79.sorszámú jegyzőkönyv) azonban az alperes elfogultságot jelentett be és kérte más bíróság kijelölését. Ezért az elsőfokú bíróság a tárgyalást elhalasztotta az elfogultsági kifogás elbírálása érdekében.

Ezt követően a Veszprémi Városi Bíróság polgári ügyszakba beosztott bírái elfogultsági bejelentést tettek, ezért a Veszprém Megyei Bíróság az 1/1.Pkk.20.903/2009/2.számú végzésével az eljárásra a Pápai Városi Bíróságot jelölte ki.

A Pápai Városi Bíróság polgári ügyszakba beosztott bírái szintén elfogultsági bejelentést terjesztettek elő és más bíróság kijelölését kérték.

Ezt követően a Veszprém Megyei Bíróság 1/1.Pkk.21.158/2009/2.számú végzésével az eljárásra az Ajkai Városi Bíróságot jelölte ki.

Az iratok 2009.szeptember 30.napján kerültek megküldésre az elsőfokú eljárásra kijelölt Ajkai Városi Bíróságra, ahol 1.P.20.511/2009.szám alatt folytatódott a peres eljárás.

Ezen perben a felperes a 72.sorszámú jegyzőkönyv 3.oldal 6.bekezdésében ismételtén kérte, hogy **"C"** a **"Város"1 Rendőrkapitányság** részéről tanúként meghallgatásra kerüljön. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság ugyanezen a tárgyaláson tanúként meghallgatta a felperes által bejelentett **"J"** (21.oldaltól 27.oldal). Az Ajkai Városi Bíróság a 72.sorszámú jegyzőkönyvben foglalt végzésével a tárgyalást elhalasztotta és új határnapul 2011.április 8.napját tűzte ki. Egyben felhívta a felperest és a felperesi képviselőt, hogy **"C"** rendőrhöz intézendő kérdéseit 3 napon belül írásban terjesszék elő.

Ezt követően a felperes és a felperesi képviselő 74., illetve 75.sorszám alatt **"C"** rendőrnőhöz intézett kérdéseket előterjesztették.

Az Ajkai Városi Bíróság a 77.sorszámú megkeresésében megküldte a 74., illetve 75.sorszámú iratokat a **"Város"1 Rendőrkapitányság** Közrendvédelmi Osztályára **"C"** részére azzal, hogy a feltett kérdésekre a választát úgy küldje meg, hogy az a kitűzött tárgyalási határnapra rendelkezésre álljon. A tanú 79.sorszámú iratában rögzítette, hogy a feltett kérdésekre választ nem tud adni, mivel az intézkedésre már nem emlékszik, hiszen a cselekmény 2008.márciusában volt, az akkor keletkezett intézkedésről készült jelentését fenntartotta.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a felperes 51.sorszámú beadványában megjelölt tanúkat a Veszprémi Városi Bíróság a 2009.január 26.napjára kitűzött tárgyalásra megidézte. Ezt követően azonban a tárgyalás azért került elhalasztásra, mivel az alperes fellebbezése folytán az iratokat az elsőfokú bíróság felterjesztette a Veszprém Megyei Bíróságra. A fentebb részletezettek szerint a következő 2009.június 9.napján megtartott tárgyaláson az alperes elfogultsági kifogást tett, a Veszprémi Városi Bíróság polgári ügyszakba beosztott bírái szintén elfogultsági kifogást terjesztettek elő, amelynek eredményeként a Pápai Városi Bíróság került kijelölésre.

A Pápai Városi Bíróság bírái is elfogultsági kifogást tettek, így került arra sor, hogy az Ajkai Városi Bíróság került kijelölésre az elsőfokú eljárás lefolytatására, ahol (P.20.511/2009/72.sz. jkv. 21.old.). **"J"** meghallgatása megtörtént. **"C"** (P.20.511/2009/79.sz.) pedig írásban nyilatkozott.

Az ítéletábra álláspontja szerint a tanúk meghallgatásának az elhúzódása a fenti okok miatt történt, nem pedig az elsőfokú bíróság rosszhiszemű eljárásának az eredményeként. Ugyanakkor a 2008.március 14.napján történetekkel kapcsolatban **"C"** által felvett rendőri jelentést a Veszprémi Városi Bíróság 2008.március 19.napján 32.sorszám alatt már beszerezte, amely rögzítette a helyszínen tapasztaltakat. Így a tanú személyes meghallgatásának, illetve megnyilatkoztatásának elmaradása a felperesnél hátrányt nem okozott.

Az ítéletábra szerint a fentiek alapján a felperes a perben nem tudta bizonyítani, hogy személyisége lényegét alkotó tulajdonságok és ismérvek miatt nem tartotta be az alperes az őt terhelő eljárási szabályokat, azokat kifejezetten személyére tekintettel sértették meg.

A felperes személye ellen irányuló közvetlen támadás hiányában pedig a Ptk.76. §-ában védett emberi méltóság megsértésének megállapítására nincs lehetőség.

Az ítéltábla a Veszprémi Városi Bíróság, illetve a Pápai Városi Bíróság által bejelentett elfogultság körében nem osztotta a felperes fellebbezési érvelését.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperes az elfogultsági kifogásról a Pp. által előírt rendben döntött és a másodfokú végzését részletesen megindokolta. Ezen végzés indokolása tartalmazza, hogy a bírói függetlenség biztosítását szolgálják a Polgári perrendtartásnak a bírák kizárására vonatkozó szabályai, egyúttal biztosítva azt is, hogy a bíró személyében rejlő objektív vagy szubjektív okok ne akadályozzák a döntés pártatlanságát.

A Pp.13.§./1/ bekezdés e/pontja szerinti relatív kizárási okot olyan tény, vagy körülmény alapo meg, amelyből okszerűen következik, hogy a jogvita pártatlan elbírálása nem biztosított. A polgári eljárásra is irányadó a 17/2001/VI.1./AB. határozat indokolása, amely szerint a relatív kizárási ok megfogalmazása általános és minden olyan okot átfog, amelyek nevesítése sokféleségük folytán nem lehetséges. Az AB. határozat kiemeli ugyanakkor, más a helyzet abban az esetben, ha maga az eljáró bíró jelenti be elfogultságát. Ezen bejelentés attól függetlenül nem hagy semmi kétséget az elfogultság fennállása felől, hogy a külső megítélő az elfogultság szubjektíve fennálló okát objektíve reálisnak tekinti-e. Itt tehát a bíró maga mérlegeli, hogy a közte és az eljárás bármely résztvevője között fennálló kapcsolat elfogulttá teszi-e avagy ki tudja zárni annak hatását az ítélezési tevékenység során.

A jelen ügyben a bírák maguk jelentették be elfogultságukat. Ezen bejelentésük egymagában megalapozza kizárásukat, ezért is rendelkezett a megyei bíróság másik helyi bíróság kijelölése felől.

Az ítéltábla álláspontja szerint a fentiek alapján alaptalan a felperes azon érvelése, hogy házastársa elfogultsági kifogása kivizsgálása az alperes részéről kivizsgálásra nem került.

Az elsőfokú bíróság által is meghivatkozott Római Egyezmény 6.cikkeje értelmében az ítéltábla álláspontja szerint akkor járt volna el jogellenesen az alperesi bíróság, ha az ügy elbírálására nem jelöl ki más helyi bíróságot, hiszen a felperesnek joga van arra, hogy a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság hozzon határozatot a perében.

Az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra az álláspontra, hogy a Pp.2.§./1/ bekezdésében szabályozott tisztességes eljáráshoz való jog megsértése kizárólag az eljárási szabálysértések esetében alkalmazandó.

A nem megfelelő kompetenciával rendelkező szakértő kirendelése körében az ítéltábla osztotta az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy a szakértői vélemény értékelése és a kompetencia a per érdemére vonatkozó kérdés, arról az alapperben eljáró bíróságnak a bizonyítékok értékelésekor kell majd döntenie. Abban osztotta a felperes fellebbezési érvelését, hogy önmagában a szakértő kirendelése eljárásjogi, pervezetési feladatnak minősül, de magának a szakértői kompetenciának a megítélése, illetve a szakvélemény értékelése már a per érdemére tartozik, így jelen eljárásban ez nem vizsgálható.

Nem alapos a felperes azon fellebbezése, hogy mivel a 2008.március 31.napjára kitűzött személyes meghallgatásra szóló idézésen az alperes a megtévesztő ítéltábla utalást is alkalmazta, ezzel őt megtévesztette és ezáltal is sérült a tisztességes eljáráshoz való joga.

E körben az ítéltábla teljes egészében osztotta az elsőfokú bíróság helyes és megalapozott jogi álláspontját és az ítélet indokolásában foglaltakat.

Az ítéltábla nem találta alaposnak a felperesnek a bírósági jogkörben okozott kár megtérítésére vonatkozó fellebbezési érvelését sem.

Helyesen hivatkozott arra az elsőfokú bíróság, hogy államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésének akkor van helye, ha a kártérítés általános és (Ptk.339.§./1/ bekezdés) és különös (Ptk.349.§./1/ bekezdés) feltételei fennállnak. A polgári jogi kártérítési felelősség három általános előfeltétele: a jogellenes magatartás, a kár és a jogellenes magatartás, valamint a kár közötti okozati összefüggés fennállása.

A speciális feltételt a Ptk.349.§./1/ bekezdése szabályozza, amely szerint államigazgatási jogkörben okozott kárért a felelősséget csak akkor lehet megállapítani, ha a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetőleg a jogosultak a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőséget igénybe vettek.

A közigazgatási jogkörben okozott kár megállapításának az általános és speciális feltételei konjunktívak, tehát együttesen kell fennállniuk. Ha ezen feltételek közül bármelyik hiányzik, úgy a kártérítés megállapítására nem kerülhet sor.

Helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy az egységes ítélkezési gyakorlat szerint önmagában az, hogy az államigazgatási szerv vagy bíróság eljárása, határozata téves, jogszabályba ütköző, még nem ad alapot a felróhatóság megállapítására. A törvényes rendelkezések be nem tartása, vagy a törvény rendelkezéseivel éppen ellentétes eljárás általában csak akkor alap a kártérítési felelősség megállapítására, ha az alkalmazott rosszhiszeműen, szándékosan, vagy súlyosan gondatlanul határozott, intézkedett, vagy mulasztott. A felróhatóság értékelésével kapcsolatban követett állandó bírói gyakorlat értelmében a munka jellegével együtt járó jogszabály alkalmazási, értelmezési tévedések a felróhatóság körén kívül esnek. Egyedül az a körülmény, hogy a határozat utóbb tévesnek bizonyul, nem vezethet annak megállapítására, hogy a meghozatalában közreműködők vétkes magatartást tanúsítottak volna.

Felróhatóság hiányában pedig a kártérítési felelősség nem áll fenn, hiszen a jogszabály eltérő értelmezése egymagában jogellenes és felróható magatartást nem valósít meg. A téves jogértelmezésen alapuló határozat meghozatala a bíróság vétkeiségének megállapításához nem elegendő: erre nyilvánvaló és kirívó jogsértés esetén van csak lehetőség (BH.1996/311., BH.2000/55.).

Az ítéltábla a fentiek alapján e körben teljes egészében osztotta az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy az alperes részéről felróható jogellenes magatartás nem állapítható meg. Így a kártérítési felelősség megállapításának a törvényi feltételei nem állnak fenn, kártérítés megállapítására nem kerülhet sor.

A felperes a fellebbezésben sérelmezte azt is, hogy az elsőfokú bíróság a Pp.221.§-ában foglalt indokolási kötelezettségének nem tett eleget a 14.sorszám alatti előkészítő irata tekintetében azaz az ott írt mulasztást nem értékelte az alperes terhére.

A felperes a 14.sorszámú iratában azt adta elő, hogy álláspontja szerint az alapperben eljáró alperesi bíróságnak a Pp.8.§./1/ illetve /3/ bekezdése értelmében pénzbírságot kellett volna kiszabnia az édesanya terhére, mivel a perben valótlan állításokat tett.

Bár az elsőfokú ítélet indokolása ezt valóban nem taglalja, ez a hiányosság a másodfokú eljárásban pótolható.

A Pp.206.§./1/ bekezdése értelmében a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli és meggyőződése szerint bírálja el.

A /2/ bekezdés értelmében a per adataival egybevetett mérlegelés alapján a bíróság azt is meggyőződése szerint ítéli meg, hogy milyen jelentőséget kell tulajdonítani annak, ha a fél vagy képviselője valamely felhívásnak nem tett eleget, a hozzá intézett kérdésre nem felelt, vagy kijelentette, hogy valamely valóságról nincs tudomása, vagy arra nem emlékszik.

A felhívott jogszabályi rendelkezés értelmében a bíróság mérlegelési jogkörébe tartozó kérdés az, hogy a Pp.8.§-a szerinti szankciót alkalmazza vagy pedig a per alperesének előadását, tényállítását figyelmen kívül hagyja.

Alaptalan azon fellebbezési érvelés is, hogy a jelen perben az elsőfokú bíróság a jogi képviselő nélkül eljáró felperessel szembeni kioktatási kötelezettségének nem tett eleget.

Az ítéletábra álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a Pp.3.§./3/ bekezdése értelmében őt terhelő tájékoztatási kötelezettségének eleget tett. (2.sz. végzés, 8.sz. jkv. 4-5.old., 11.sz. jkv. 3.old.)

A bíróság kioktatási kötelezettsége a bizonyítandó tények, a bizonyítási teher és ezek elmulasztásának jogkövetkezményei tekintetében áll fenn. Arra nézve, hogy a felajánlott bizonyítás „nem elegendő” kioktatási kötelezettsége a bíróságnak nincs.

Mindezen indokok alapján az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§./2/ bekezdése alapján - a fenti kiegészítő indokolással - helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban az alperesnek költsége nem merült fel, ezért az ítéletábra e tárgyban a határozat hozatalt mellőzte.

A peres eljárásban a felperes személyes illetékmentességben részesült, így a le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a Pp.78.§./1/ bekezdése, illetve a 6/1986/VI.26./IM. rendelet 13.§./1/ bekezdése és 14.§-a értelmében az állam viseli.

Győr, 2013. évi november hó 29. napján

Dr. Ábrahám Éva sk. a
tanács elnöke

Dr. Vass Mária sk. előadó
bíró

Dr. Sarmon Hedvig
sk. bíró